

[Westerby.]

på udbud og efterspørgsel af obligationer og på udviklingen på børsen, som den forekommer i denne tid, man må jo også prøve at se sagen i en noget større sammenhæng, og jeg vil tro, at det, der har ligget bag ved Nationalbankens henvendelse til regeringen, også er en frygt for den almindelige samfundsøkonomiske udvikling, en frygt for, at aktivitetsniveauet er blevet så højt her i landet, at der kan ske yderligere prisstigninger i fremtiden, og at valutatabene vil fortsætte og eventuelt oven i købet blive af større dimensioner, end man har set i den senere tid.

Jeg tror, at det ikke bare er den akutte situation på børsen, men det er min fornemmelse, at det også er den almindelige tendens til samfundsøkonomisk uligevægt, som har motiveret Nationalbankens henvendelse; men det kan vi jo ikke vide noget om, det står der ikke noget om i Nationalbankens henvendelse til regeringen, men jeg vil tro, at det også har foresvævet Nationalbanken ved henvendelsen.

Jeg mener afgjort, at det var en fejl, at vi ikke for længe siden har taget hensyn til, at en situation som denne kunne opstå. Det var en fejl, da man vedtog forhøjelsen af tjenestemændenes lønninger i efteråret 1964, at man kun sørgede for at skaffe dækning for denne forhøjelse, og at man ikke allerede dengang sørgede for at få en overdækning, så at man på den måde allerede dengang havde påvirket aktivitetsniveauet i samfundet i form af en forbrugsbegrænsning.

Det har også været en fejl, at udviklingen her i folketinget har været af en sådan art, at det har været så længe, før vi kunne få de fornødne buketter, og at disse buketter ikke har været større, end tilfældet har været. Det er i det hele taget et spørgsmål, man bør rejse, om samarbejdsformerne og arbejdsformerne i folketinget er af en sådan art, at folketinget i vort moderne komplicerede samfund er i stand til hurtigt at indstille sig på alle de fornødne beslutninger, som skal til. Det er jo gang på gang sådan, at vi er noget bag efter udviklingen, og at folketinget ikke er i stand til at rette op på udviklingen, uden at der skal ret krasse midler til, fordi vi har ventet for længe. Hvis vi f. eks. havde fået gennemført

merværdiafgiften allerede nu, havde det ikke været nødvendigt med det forslag, som nu er blevet fremsat af den høje regering. Vi må altså se tingene i en anden sammenhæng. Fordi vi har fejlet med buketterne og ikke fået dem store nok og ikke hurtigt nok vedtaget, fordi vi ikke har fået gennemført merværdiafgift eller en detailoms hurtigt nok, derfor er vi nu havnet i denne situation og må operere med en nødløsning som den, den høje regering har foreslået i dag.

Lovforslaget må ses i nødløsningens tegn, og derfor vil jeg naturligvis også, da man må være ansvarsbevidst over for samfundet — hvad samfundet har krav på at vi prøver på at være herinde i folketinget — se på det med velvillige øjne og også prøve at lægge den fordomsfrihed for dagen, som det ærede medlem dr. Rimstad var inde på.

Jeg har en række kritiske bemærkninger, for det første denne, at man kan jo risikere, at denne nødløsning vil blive af varig karakter og ikke bare midlertidig. Det er set før, som flere af de ærede ordførere har peget på, at når man gennemfører restriktioner, har disse en tendens til at blive af varig karakter. Jeg har forstået den høje regering således, at dette er nødvendigt nu. Indtil de finanspolitiske midler virker, og indtil man ad anden vej har fået foretaget den fornødne stramning, vil man behøve denne nødløsning i overgangsperioden. Jeg kan derfor ikke forstå, at den høje regering kommer med et lovforslag, der går ud på, at ordningen skal gælde i 2 år. Hvis det drejer sig om en nødløsning i den akutte situation og om at klare perioden, indtil man ad anden vej har fået skabt den fornødne samfundsøkonomiske balance, behøver man ikke 2 år, så må 1 år være nok. For at jeg kan gå ind for den ordning, er det i alt fald en forudsætning for mig, at ordningen ifølge det lovforslag, man har fremsat i denne situation, ikke kommer til at gælde længere end f. eks. til den 1. juli 1966, altså godt 1 år, således at den kan opfylde sin fornødne funktion.

Der er også noget paradoksalt i selve lovforslaget, for samtidig med, at man har siddet i boligudvalg og i boligforhandlinger og har truffet aftaler om, at nu skal man prøve på at komme ud af byggerestriktioner, altså prøve på at skabe større frihed